EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 10.11.2022
COM(2022) 580 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

podle čl. 14 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/880 ze dne 17. dubna 2019 o vstupu a dovozu kulturních statků

Obsah

1. INTRODUCTION 3
2. OBJECTIVES TO BE MET 4
3. PROJECT ARCHITECTURE AND PLANNING APPROACH 5
   Phase 1 – Conceptualisation 5
   Phase 2 – System development: 5
   Phase 3 – Deployment and Operation: 5
4. PROGRESS OVERVIEW 6
   Adoption of implementing provisions 6
   Conceptualisation – Business Case 6
   Project definition - Vision Document 6
   Project development 7
   Methodology: approach used for the implementation of the ICG System 8
   High-level planning 8
   Request for Changes (RfCs) 9
   External synergies 9
   Cooperation between DG TAXUD and DG SANTE 9
   Work with the Project Group on 'Digitalisation of Cultural Goods' 9
5. RISKS FOR DELAYS 10
   Risk 1 – Staff allocation 10
   Risk 2 – Covid-19 pandemic and Ukraine crisis 10
   Risk 3 – Proposal for an EU Single Window Environment for Customs 11
   Mitigation actions 11
6. CONCLUSIONS 11

ANNEX I: MULTIANNUAL STRATEGIC PLANNING 13

ANNEX II: MAIN PROJECT PHASES AND CRITICAL MILESTONES TIMELINE 15

SLOVNÍK POJMŮ

Obchodní model	Dokument, který obsahuje odůvodnění IT projektu a vymezení rozpočtových požadavků.
Koncepční dokument	Koncepční dokument rozvádí předpoklady učiněné v rámci dokumentu obchodního modelu. Zaznamenává partnerství vlastník systému / dodavatel systému a chápání systému v době vypracování.
Systém ICG	Systém pro dovoz kulturních statků – centralizovaný elektronický systém pro dovoz kulturních statků.
Systém TRACES	Obchodní a řídící expertní systém – vícejazyčná on-line platforma Evropské komise pro hygienická a rostlinolékařská osvědčení.
EU CSW – CERTEX	Jednotný portál EU pro výměnu certifikátů.
VFR	Víceletý finanční rámec; dlouhodobý rozpočet EU pro období let 2021 až 2027.
MOP	Model obchodního procesu – model obchodního procesu na úrovni aplikace popisuje obchodní proces v celé jeho šíři a tok informací pro aplikaci a s ohledem na vlastní potřeby této aplikace doplňuje systémový model obchodního procesu vytvořený během fáze „specifikace systému“.

1. ÚVOD

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/880 ze dne 17. dubna 2019 o vstupu a dovozu kulturních statků[1] (dále jen „nařízení“) má za cíl předcházet nedovolenému obchodování s kulturními statky, zejména pokud přispívá k financování teroristických činností, a zakázat dovoz kulturních statků, které byly protiprávně vyvezeny ze třetích zemí, na celní území Unie.

Nařízení ukládá pro dovoz některých kulturních statků, které jsou považovány za zvláště ohrožené (jmenovitě archeologické předměty a části památek, které byly odděleny), povinnost předložení dovozní licence, a v případě jiných, které jsou považovány za méně ohrožené, prohlášení dovozce, a dále zajišťuje, aby při dovozu do Unie podléhaly jednotným kontrolám. Určitý dovoz kulturních statků, které jsou určeny ke specifickému využití (vzdělávání, vědecké využití či využití související s výzkumem) je z těchto požadavků na dokumentaci vyňat.

Povinnost dovozců získat dovozní licenci nebo vypracovat a předložit celním orgánům prohlášení dovozce začne platit až od chvíle, kdy bude funkční centralizovaný elektronický systém (systém ICG).

Systém ICG bude sloužit nejen jako prostředek pro plnění formalit hospodářskými subjekty, ale také pro uchovávání a výměnu informací mezi správami členských států pověřenými prováděním tohoto nařízení (celními a kulturními orgány).

Dobré fungování systému ICG úzce souvisí s úspěchem jednotného portálu EU pro oblast celnictví[2], jehož cílem je poskytovat právní základ pro fungování jednotného celního portálu EU pro výměnu certifikátů (EU CSW-CERTEX). „Jednotný portál EU pro oblast celnictví“ je navržen tak, aby zajišťoval rychlejší a účinnější sdílení elektronických údajů mezi vnitrostátními celními správami a regulačními orgány EU v různých oblastech politiky tím, že bude tvořit digitální rámec pro posílenou spolupráci mezi všemi pohraničními orgány, a aby usnadňoval správní kontroly v okamžiku celního odbavení.

Portál EU CSW-CERTEX představuje ústřední prvek jednotného portálu EU a Komise jej vyvíjí s cílem propojit vnitrostátní jednotné portály pro oblast celnictví se systémy nebo databázemi Unie spravujícími necelní požadavky, aby všechny příslušné orgány měly přístup k příslušným údajům a mohly snadněji spolupracovat při hraničních kontrolách.

Portál EU CSW-CERTEX zajišťuje výměnu údajů i pro řadu dalších necelních formalit, které jsou uloženy v databázích EU a které jsou regulovány různými právními akty v odpovědnosti různých ředitelství Komise, a to včetně formalit týkajících se kulturních statků.

Každých 12 měsíců od vstupu nařízení v platnost a až do doby, než bude systém ICG funkční, předkládá Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o pokroku při zřizování tohoto elektronického systému.

[1] Úř. věst. L 151, 7.6.2019, s. 1.

[2] Formální přijetí a zveřejnění nařízení, kterým se zřizuje jednotný portál Evropské unie pro oblast celnictví, se očekává ve 4. čtvrtletí roku 2022. Návrh jednotného portálu viz zde: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52020PC0673

Svou první výroční zprávu o pokroku předložila Komise v červnu 2020[3]. Zpráva uváděla opatření přijatá útvary Komise během prvního roku po vstupu nařízení v platnost, konkrétně: a) přípravné práce pro přijetí nezbytných prováděcích ustanovení a b) konzultace s členskými státy prostřednictvím expertní skupiny pro celní problematiku související s kulturními statky a projektové skupiny pro dovoz kulturních statků.

Druhá výroční zpráva o pokroku byla předložena v červenci 2021[4]. Informovala o pokroku, jehož bylo dosaženo, pokud jde o přijetí prováděcího nařízení Komise (EU) 2021/1079[5] a rovněž o zavádění fáze 1 – „Konceptualizace“ projektu ICG, o práci, kterou odvedla projektová skupina vytvořená pro tento účel, a o pokroku, pokud jde o obchodní model a koncepční dokument pro projekt ICG.

Třetí výroční zpráva o pokroku se týká období od července 2021 do června 2022. Pro úplnost jsou i v této zprávě stručně zmíněny stanovené cíle, struktura projektu a přístup k plánování, které jsou podrobně popsány v první výroční zprávě o pokroku. Celkové posouzení dosaženého pokroku a identifikovaných rizik zpoždění shrnuje závěr této zprávy.

2. STANOVENÉ CÍLE

Systém ICG bude muset být uveden do provozu nejpozději do 28. června 2025, neboť od tohoto data budou mít všechny hospodářské subjekty povinnost prostřednictvím tohoto elektronického systému získat dovozní licenci nebo předložit celním orgánům prohlášení dovozce, aby mohly do EU legálně dovážet[6] určité kategorie kulturních statků.

Po přijetí prováděcího nařízení Komise (EU) 2021/1079 v červnu 2021 a po schválení koncepčního dokumentu začala fáze vývoje systému ICG. Ta potrvá asi dva roky a poté bude zahájena třetí fáze. Ve třetí fázi bude systém ICG propojen s portálem EU-CSW CERTEX, což umožní výměnu dokumentů s celními systémy členských států. Současně budou uspořádána školení, na nichž se zástupci správních orgánů seznámí s operačními funkcemi systému ICG.

Spolu s dalšími činnostmi útvarů Komise v oblasti celnictví se prostřednictvím víceletého strategického plánu pro elektronické celnictví, revidovaného v roce 2019[7] (MASP-C rev. 2019), podrobně plánuje také projekt týkající se dovozu kulturních statků. Výňatek z plánování projektu týkajícího se dovozu kulturních statků z MASP-C rev. 2019 je uveden v příloze I této zprávy (tabulka 1).

Jak již bylo objasněno, část projektu týkajícího se dovozu kulturních statků se vyvíjí rovněž v rámci jednotného portálu EU pro oblast celnictví (MASP-C rev. 2019, list 1.13), jehož klíčovým IT systémem je EU CSW-CERTEX. Výňatek z plánování EU CSW-CERTEX z MASP-C, list 1.13, je uveden v příloze I této zprávy (tabulka 2).

[3] COM(2020) 342 final.
[4] COM(2021) 358 final.
[5] Prováděcí nařízení Komise (EU) 2021/1079 ze dne 24. června 2021, kterým se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/880 o vstupu a dovozu kulturních statků (Úř. věst. L 234, 2.7.2021, s. 67).
[6] V nařízení je „dovoz“ definován jako zařazení do těchto celních režimů: propuštění do volného oběhu, uskladnění v celních skladech nebo svobodných pásmech, dočasné použití a konečné užití včetně aktivního zušlechťovacího styku.
[7] Viz https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs_en

3. STRUKTURA PROJEKTU A PŘÍSTUP K PLÁNOVÁNÍ

Jak již bylo analyticky vysvětleno v první výroční zprávě o pokroku, struktura projektu vychází z metodiky stanovené v MASP-C rev. 2019 a jeho přílohách, včetně systému správy a řízení[8], politiky modelování obchodního procesu EU v celní oblasti[9] a strategie IT[10]. Komplexní plán s hlavními fázemi projektu a klíčovými milníky je podrobně popsán v příloze II.

Přestože projekt postupuje na několika úrovních současně, lze jej obrazně rozdělit do tří fází:

Fáze 1 – Konceptualizace: Nejprve se připraví obchodní model, který obsahuje odůvodnění projektu a vymezení rozpočtových požadavků. Dále se vytvoří úroveň 3 (modely obchodního procesu požadavků uživatelů) a úroveň 4 (modely obchodního procesu funkčních požadavků) s cílem poskytnout vizuální znázornění obchodních procesů a podrobných funkčních požadavků, aby bylo zaručeno, že plánovaný operační IT systém bude fungovat tak, jak je stanoveno v právních předpisech. Poté se vypracuje koncepční dokument, v němž jsou uvedeny podrobnější informace o vymezení projektu, pokud jde o jeho strukturu, náklady, časovou náročnost a rizika, jakož i informace o milnících, výsledcích a organizaci projektu. Tyto dokumenty odrážejí diskuze a obsah prováděcího aktu, který vypracuje Komise.

Fáze 2 – Vývoj systému: Po ustanoveních prováděcího aktu a tvorbě požadavků uživatelů a konkrétních funkcí systému se vypracují technické specifikace týkající se toho, jak bude systém vystavěn a vyvinut. Tyto technické specifikace zahrnují: plánovanou strukturu, sdělení směrem k hospodářským subjektům, propojení s ostatními systémy, plánované testy atd.

Jakmile je návrh systému z koncepčního hlediska připraven a jsou splněny výstupy uvedené v tabulce 1 a milníky 1 a 3 (viz příloha I), jsou započaty důkladnější práce a jsou zohledňovány další technické aspekty v rámci specifikace aplikací a služeb a technické specifikace systému, které konkretizují obchodní model (připravený během fáze 1) a koncepční dokument (připravený během fáze 2). Systém ICG bude integrován do stávající platformy TRACES, a proto bude opětovně využívat většinu stávajících specifikací, architektury, zpráv a rozhraní.

Fáze 3 – Zavedení a provoz: Je započata fáze vývoje IT systému samotného (fáze výstavby), po které následuje přechodová fáze, v rámci níž se počáteční verze systému ICG postupně zavádějí mezi různé skupiny uživatelů a provádí se testování, aby se zajistilo, že do 28. června 2025 budou hospodářské subjekty a příslušné orgány řádně vyškoleny a schopny systém používat. Po této fázi nastane šestiměsíční období následné péče, v rámci něhož bude systém vylaďován tak, aby naplňoval veškeré provozní potřeby, které mohou vyvstat až poté, co se IT systém stane povinným, a aby byl zajištěn hladký průběh provozu.

Je třeba poznamenat, že po návrhu Komise týkajícího se jednotného portálu EU pro oblast celnictví[11] bude systém ICG do 3. března 2025 propojen s celními správami členských států prostřednictvím platformy EU CSW-CERTEX, což celním orgánům umožní provádět

[8] https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2019-12/2019_masp_annex3_en.pdf
[9] https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2019-12/2019_masp_annex4_en.pdf
[10] https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2019-12/2019_masp_annex5_en.pdf
[11] Dne 19. května 2022 proběhly třístranné rozhovory mezi vysokými představiteli GŘ TAXUD, EP a předsednictví Rady a při jednáních bylo dosaženo úspěšných výsledků. Spolunormotvůrci schválili části textu předběžně odsouhlasené na technické úrovni a dosáhli politické shody v několika dalších tématech, která vyplynula z jejich navrhovaných změn původního návrhu Komise. Formální přijetí a zveřejnění nařízení, kterým se zřizuje jednotný portál Evropské unie pro oblast celnictví, se očekává ve 4. čtvrtletí roku 2022.

automatizované kontroly dokumentů vydávaných za účelem dovozu kulturních statků. Tato činnost bude vyžadovat provedení posouzení shody.

4. PŘEHLED O POKROKU

Přijetí prováděcích opatření
Během předchozí fáze Komise přijala nezbytná prováděcí ustanovení pro zavedení elektronického systému. Komise rozsáhle konzultovala se zástupci členských států v expertní skupině pro celní problematiku související s kulturními statky[12] a ve výboru pro kulturní statky, aby získala lepší přehled z hlediska praktického provádění.

Útvary Komise informovaly sdružení na trhu s uměleckými díly o postupu prací při každé příležitosti, aby zajistily, že praktické provádění nařízení bude dobře uzpůsobeno realitě trhu. V rámci postupu přijímání byl návrh prováděcího aktu pro zúčastněné strany po dobu čtyř týdnů rovněž zpřístupněn on-line ke konzultaci.

Konceptualizace – Obchodní model
Obchodní model byl dne 23. září 2020 schválen Radou Evropské komise pro informační technologie a kybernetickou bezpečnost (ITCB)[13] a dne 16. října 2020 koordinační skupinou pro elektronické celnictví[14], a to bez připomínek. Obchodní model zkoumá různé alternativy a potvrzuje, že nejvhodnější platformou pro vývoj systému ICG je systém TRACES, spravovaný Evropskou komisí, Generálním ředitelstvím pro zdraví a bezpečnost potravin (GŘ SANTE), jelikož většina funkčních požadavků na systémy osvědčení a licencí je v rámci této platformy dobře rozvinuta.

Vymezení projektu – Koncepční dokument
Koncepční dokument dále zpřesňuje počáteční posouzení provedené v rámci obchodního modelu a podrobně popisuje metodický přístup, řízení projektu a synergie s dalšími projekty. Výsledkem je, že systém ICG bude vyvinut v rámci partnerství mezi Generálním ředitelstvím Komise pro daně a celní unii (GŘ TAXUD) a GŘ SANTE, s využitím vlivu dlouhodobé spolupráce a synergie mezi těmito dvěma generálními ředitelstvími na spolupráci mezi celními orgány a partnerskými příslušnými orgány, která se dosud ukázala jako velmi úspěšná v oblasti kontrol dovozu zvířat, potravin a krmiv. Koncepční dokument byl dne 25. června 2021 schválen koordinační skupinou pro elektronické celnictví.

Vývoj projektu
Vzhledem k tomu, že právní předpisy[15] stanovující fungování a zákonné lhůty systému ICG již byly přijaty, technické činnosti v průběhu vykazovaného období značně pokročily. Úroveň 3 (modely obchodního procesu požadavků uživatelů) i úroveň 4 (podrobné modely

[12] Expertní skupina je fórem pro diskusi o otázkách provádění právních předpisů Unie v oblasti kulturních statků v souvislosti s cly, zejména nařízení (EU) 2019/880 o vstupu a dovozu kulturních statků a nařízení (ES) č. 116/2009 o vývozu kulturních statků.
[13] Rada Evropské komise pro informační technologie a kybernetickou bezpečnost (ITCB) je stálou podskupinou řídící rady. Zajišťuje, že zdroje určené na informační technologie a investice do nich jsou využívány účinně a že provozní potřeby jsou podporovány účinnými, bezpečnými a odolnými komunikačními a informačními systémy v souladu se zásadami ochrany osobních údajů. Dohlíží na provádění digitální strategie Evropské komise.
[14] Koordinační skupina pro elektronické celnictví je složena ze zástupců všech členských států (a kandidátských zemí), kteří mají pověření od svých správních orgánů a mají pravomoci v oblastech, jako jsou právní předpisy, procesy a modelování obchodního procesu, řízení projektů, operace, plánování a technické aspekty IT.
[15] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/880 ze dne 17. dubna 2019 o vstupu a dovozu kulturních statků, a dále prováděcí nařízení Komise (EU) 2021/1079 ze dne 24. června 2021, kterým se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/880 o vstupu a dovozu kulturních statků.

obchodního procesu funkčních požadavků) byly přezkoumány členskými státy a zveřejněny v systému ARIS[16] Publisher. Tento balíček sice obsahuje první verzi modelů obchodního procesu, avšak v průběhu fáze vývoje bude potřeba dalších aktualizací.

Dále byl v 1. čtvrtletí roku 2022 vytvořen a předložen dokument obsahující obchodní akceptační kritéria (dále jen „akceptační dokument“). Tento dokument je návodem k provádění všech obchodních zkoušek, včetně přejímacích zkoušek, coby prostředků k ověření, zda realizace odpovídá specifikaci systému a aplikací. Dokument obsahuje veškeré zkušební scénáře[17] potřebné ke komplexnímu testování obchodních požadavků[18] a funkčních požadavků[19] na systém ICG, aby bylo zajištěno, že v něm lze uskutečňovat všechny určené obchodní potřeby. Za účelem tohoto ověření existují čtyři skupiny zkušebních scénářů, které popisují obchodní procesy v rámci obchodních oblastí, jež spadají do oblasti působnosti akceptačního dokumentu, tj. 1) dovozní licence pro kulturní statky; 2) prohlášení dovozce pro kulturní statky; 3) dokument s obecným popisem a 4) správní spolupráce.

Zkušební scénáře jsou prezentovány jako sledy kroků, jež popisují komplexní procesy, jak je definováno v modelech obchodního procesu úrovně 4. Na jejich základě byly vytvořeny zkušební případy[20] a pro jednotlivé scénáře byly definovány konkrétní zkušební případy. Zkušební případy představují různé obchodní pracovní postupy v rámci konkrétního scénáře v závislosti na vstupních parametrech, nezbytných předpokladech a všech informacích obsažených v souboru údajů. Provedení všech zkušebních případů u konkrétního scénáře umožňuje ověřit, jaké pozitivní a negativní toky se v komplexním procesu nacházejí.

Vzhledem k tomu, že systém ICG bude modulem TRACES, pro nějž je rozhraní již navrženo, je potřeba se stávajícím rozhraním sladit dovozní licenci, prohlášení dovozce a dokument s obecným popisem. Prostředí TRACES musí být tedy nakonfigurováno a opatřeno testovacími údaji, aby bylo možné a zajištěné provedení všech zkušebních scénářů a zkušebních případů.

Proto byly s pomocí akceptačního dokumentu vytvořeny uživatelské příběhy, jež byly navázány na zkušební případy definované v akceptačním dokumentu a umožnily ověřit informace, které vývojáři potřebují pro odhad a implementaci funkcí nezbytných pro splnění požadavků. Nástrojem, který byl použit pro vytváření a sledování těchto příběhů, je Jira, softwarová aplikace používaná pro řízení projektů, s cílem zajistit sledování dosaženého pokroku a specifických údajů spojených s úsilím, jež je organizováno ve strukturách, které mají smysl pro uživatele z obchodní oblasti, vývojáře a další relevantní subjekty v rámci projektu.

[16] Architektura integrovaných informačních systémů (ARIS) je rámec podnikového řízení, který nabízí metody a postupy pro řízení obchodních procesů.

[17] Zkušební scénář je soubor zkušebních případů, které zajišťují, aby byly toky obchodních procesů testovány komplexně, jak je popsáno v modelech obchodního procesu úrovně 4.

[18] Obchodní požadavky kladou důraz na hlavní obchodní kroky nebo funkce, které je nutno provést pro úspěšné dokončení úkolu a logického seskupení úkolů nebo procesu, bez ohledu na to, zda se jedná o systém či nikoli.

[19] Funkční požadavek popisuje specifické chování nebo funkci systému. Popisuje, čeho má systém dosáhnout. Každý funkční požadavek by měl odpovídat obchodnímu požadavku, ale obchodní požadavek může mít více funkčních požadavků.

[20] Zkušební případ je kombinací vstupů (souborů údajů), nezbytných předpokladů (podmínek provedení) a postupu testování, jenž definuje konkrétní cestu v softwarové aplikaci, která se má provést, a očekávané výsledky pro uvedenou kombinaci. Očekávané výsledky slouží k ověření souladu s konkrétním požadavkem (konkrétními požadavky).

Metodika: přístup použitý pro zavedení systému ICG

Metodický přístup použitý pro zavedení systému ICG představuje kombinaci metodiky systému elektronického řízení pro projekty on-line GŘ pro daně a celní unii (TEMPO), uplatněné ve fázi konceptualizace, a zajištění kvality a agilních postupů používaných v GŘ SANTE pro vývoj a zavádění. V této souvislosti platí, že pravidelná interní setkání a předváděcí schůzky umožňují prodiskutovat a zavést reálné funkce, a vyhnout se tak zbytečně komplikovaným cvičným obrazovkám. Adaptivní plánování umožňuje rychleji a pružně reagovat na očekávání a změny. Pro získání náležité zpětné vazby z praxe a v zájmu řádného zavedení systému se budou členské státy moci dobrovolně připojit, jakmile bude k dispozici zkušební verze. Přístup do testovacího prostředí prostřednictvím zkušebních generických profilů bude umožněn od 4. čtvrtletí 2022.

Rámcové plánování

Prvky systému ICG jsou rozděleny do těchto různých kategorií:

A) „klíčové prvky systému ICG se stávajícím základem v systému TRACES“: základní prvky, které budou využívat již existující funkce;

B) „klíčové prvky systému ICG bez stávajícího základu v systému TRACES“: základní prvky, které je nutno vystavět zcela od začátku;

C) „prvky systému ICG mimo klíčových“: důležité, ale nikoli podstatné prvky;

D) „externí připojení“: prvky, které jsou závislé na externích vstupech;

E) „překračující rámec“ týká se prvků systému IGC, které jsou mimo rámec funkcionalit první verze systému ICG (např. umělá inteligence);

odhadovaná dostupnost podle čtvrtletí je uvedena v tabulce níže.

Rámcový přehled cílových dostupností												
Kategorie	2022				2023				2024			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
A – Klíčové prvky, opětovné využití TRACES												
B – Klíčové prvky, nový vývoj												
C – Prvky mimo klíčových												
D – Externí připojení												

Tabulka 1: Rámcový přehled cílových dostupností

Práce jsou nyní rozloženy mezi osm vydání systému plánovaných na období od 1. čtvrtletí 2022 do 2. čtvrtletí 2024, s upozorněním, že toto uspořádání je předmětem neustálého agilního dolaďování a optimalizace.

První vydání (V1) je zaměřeno především na obecnou funkční infrastrukturu (např. prvky podpory, vyhledávací indexy, referenční data, uživatele, role), ale také na základní funkce spojené s obchodní oblastí, jako je například první ohraničený soubor polí a související logika dokumentů ICG a první návrhy dokumentů ICG.

Jak je uvedeno v tabulce (oddíl „externí připojení“), práce na začlenění portálu CERTEX má teprve započít (plánováno na 2. čtvrtletí 2023) a toto začlenění bude významnou součástí celkových funkcí systému ICG, jež umožní výměnu údajů s vnitrostátními celními systémy.

Žádost o změny
Zatímco pokračují vývojové práce a probíhají vnitřní diskuse, bylo zároveň určeno několik změn, které se mají provést v modelech obchodního procesu ICG úrovně 2 – úrovně 4. Modely obchodního procesu proto budou během 3. čtvrtletí 2022 aktualizovány tak, aby odrážely nejnovější stav, a rovněž bude odpovídajícím způsobem aktualizován akceptační dokument, aby byl pro zkušební fázi systému rozšířen o nové soubory údajů (nebo zkušební případy).

Vnější synergie
V průběhu vykazovaného období Komise úzce spolupracovala s mezinárodními organizacemi, jako je Mezinárodní rada muzeí (ICOM), aby zajistila, že systém bude zahrnovat prvky řízení rizik, zejména z červených seznamů ICOM[21]. Kromě toho byly za účelem boje proti nedovolenému obchodování zkoumány další nástroje, které ICOM používá k ochraně kulturního dědictví (tj. Object ID[22], Obsevatory[23]atd.).

Současně s ohledem na trvalé úsilí o digitalizaci v oblasti kulturních statků a využívání inovativních technologií Komise zkoumá možné synergie s mezinárodními organizacemi, pokud jde o možné využití umělé inteligence (tj. k popisu kulturních statků a zjištění potenciálně nepravdivých tvrzení v prohlášeních dovozců a žádostech o dovozní licence).

Spolupráce mezi GŘ TAXUD A GŘ SANTE
Mezi GŘ TAXUD a GŘ SANTE existuje rozsáhlá spolupráce, přičemž obě generální ředitelství odpovídají za řadu politik, které jsou hluboce provázané. Obě strany se dohodly na operačním rámci spolupráce, který byl v průběhu vykazovaného období dále posílen průběžným monitorováním.

Spolupráce s projektovou skupinou na „digitalizaci kulturních statků“
Komise zřídila projektovou skupinu pro digitalizaci kulturních statků[24] (dříve zvanou „projektová skupina pro dovoz kulturních statků“ – „PGICG“), která slouží jako diskuzní platforma pro odborníky z vnitrostátních celních správ a příslušných (kulturních) orgánů členských států, kteří mají zkušenost s prováděním licenčních formalit v oblasti kulturního dědictví, zejména v digitální podobě. Skupina poskytovala podporu při přípravě prováděcího aktu a pomáhá útvarům Komise definovat parametry a vypracovat kritéria pro funkční specifikace systému ICG.

Projektová skupina[25] se skládá z delegátů z 14 členských států (AT, BE, BG, GR, ES, LV, PT, RO, DE, NL, IT, FR, HU a DK) a doposud se sešla čtrnáctkrát (v průběhu vykazovaného období 29. 6. 2021 až 28. 6. 2022 pětkrát).

V tomto vykazovaném období projektová skupina prozkoumala a prodiskutovala zejména tyto záležitosti:

- registrace příjemců osvobozených od požadavků na doklady (odhad očekávaných počtů, časový plán),

[21] https://icom.museum/en/resources/red-lists/
[22] https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/objectid/
[23] https://www.obs-traffic.museum/
[24] Projektová skupina pro digitalizaci kulturních statků slouží jako diskusní platforma propojující odborníky z vnitrostátních celních správ a příslušných (kulturních) orgánů, kteří mají zkušenosti s prováděním licenčních formalit v oblasti kulturního dědictví, zejména v digitální podobě, a kteří poskytují podporu při činnostech spojených s vývojem systému ICG.
[25] Více podrobností o mandátu a činnosti projektové skupiny viz první zpráva Komise o pokroku COM(2020) 342 final.

- určení příslušných orgánů členského státu v rámci systému ICG,
- dokument obsahující často kladené otázky (FAQ), který poskytne technickou pomoc uživatelům ICG,
- knihovna systému ICG se základními informacemi o právních předpisech třetích (vyvážejících) zemí,
- bezpečné uložení, vytvoření úložišť členskými státy (dobrovolný plán),
- aspekty, které jsou užitečné při vývoji technických činností, jako jsou: omezení polí s volným textem v rámci šablon dovozní licence a prohlášení dovozce a vytváření seznamů hodnot, definování rolí v systému TRACES podle struktury, kterou členské státy používají, definování pokynů pro předběžnou registraci a zajištění toho, aby u každého členského státu byla používána stejná hodnotící kritéria (pro soukromé/poloveřejné subjekty nebo orgány), která umožní potvrdit, zda instituce splňuje požadavek na důvěryhodnost a další klíčové záležitosti,
- vývoj v oblasti umělé inteligence pro využití v budoucí verzi systému ICG, určující inovativní přístupy k řešení způsobu, jakým jsou kulturní statky na hranicích popisovány a kontrolovány celními orgány EU (u první verze systému se implementace UI nepředpokládá a mohla by nastoupit s budoucím vývojem),
- spolupráce s mezinárodními organizacemi (např. ICOM, pokud jde o červené seznamy, a to zejména pro vytvoření prvku systému ICG v podobě výčtu nebo knihovny, který by měl správním orgánům a dovozcům z členských států pomoci lépe identifikovat vývozní omezení nebo požadavky platné ve třetích zemích).

5. RIZIKA ZPOŽDĚNÍ

Riziko 1 – Přidělení zaměstnanců
Původní návrh Komise nestanovil vytvoření IT systému. Prostředky tedy nebyly přiděleny odpovídajícím způsobem. V průběhu jednání a na žádost spolunormotvůrců však bylo do nařízení začleněno vytvoření systému ICG, což vyžadovalo dodatečné a do té doby nepředvídané zdroje. Potřeby tohoto šestiletého projektu, pokud jde o pracovníky v oblasti vývoje IT v rámci GŘ TAXUD, byly v době závěrečných politických třístranných jednání v prosinci 2018 odhadnuty na dva plné pracovní úvazky na pozici administrátorů. Od poloviny července 2020 však mohl být přidělen pouze jeden administrátor na plný pracovní úvazek.

Riziko 2 – Pandemie COVID-19 a krize na Ukrajině
Krize v oblasti veřejného zdraví způsobená pandemií COVID-19 do určité míry ovlivnila schopnost týmu plnit úkoly a zejména měla dopad na projektové aktivity a jednání s expertní skupinou a jednání projektové skupiny s členskými státy. Jednání se konala virtuální formou s kratšími agendami a omezenou interakcí. Krize v oblasti veřejného zdraví si navíc vynutila změnu harmonogramu priorit členských států, čímž se omezila jejich schopnost poskytovat podklady a zpětnou vazbu k činnostem. Zároveň jsou dnes celní orgány vystaveny geopolitickému napětí způsobenému válkou na Ukrajině a v této souvislosti procházejí zásadními proměnami.

Riziko 3 – Návrh jednotného portálu EU pro oblast celnictví
Dobré fungování systému ICG je provázáno s úspěchem jednotného portálu EU pro oblast celnictví, jehož cílem je poskytovat právní základ pro fungování portálu EU CSW-CERTEX. Mezivládní (government-to-government, G2G) pilíř uvedeného návrhu odráží způsob, jakým si celní orgány a partnerské příslušné orgány budou digitálně vyměňovat údaje. Na prvním

politickém třístranném jednání o návrhu nařízení týkajícího se jednotného portálu Evropské unie pro oblast celnictví, které se konalo dne 19. května 2022, dospěli spolunormotvůrci právních předpisů k dohodě, která zdokonaluje a rozšiřuje oblast působnosti návrhu Komise bez dopadů na systém ICG. Jakmile bude uvedené nařízení formálně přijato a zveřejněno, začne GŘ TAXUD pracovat na přípravě prováděcích aktů a aktů v přenesené pravomoci, jež si toto nařízení vyžádá. Navrhované znění těchto aktů bude projednáno s členskými státy v rámci nové sekce Výboru pro celní kodex, nazvané „Jednotný portál“ (Customs Code Committee – Single Window Environment, zkráceně CCC-SWE). I když tento pozitivní vývoj znamená důležitý krok vpřed, dalšími klíčovými kroky, s nimiž je nutno počítat, jsou přijetí Evropským parlamentem a Radou, jakož i přípravy návrhu prováděcích aktů a aktů v přenesené pravomoci.

Riziko 4 – Celkové priority rozvoje celních IT

Z posouzení hlavních rizik včasného zavádění IT systémů celního kodexu Unie vyplývá, že rizika existují převážně na straně členských států a kromě některých vnějších faktorů, jako je například pandemie COVID-19, souvisejí s nedostatkem zdrojů, složitostí projektů a jejich integrací, smluvními záležitostmi a zadáváním zakázek. Některé členské státy pocítily další problémy, které souvisejí s dopadem brexitu, projektem eCommerce a v poslední době s válkou na Ukrajině. Tato situace se v současné době posuzuje a zvažují se možnosti odchylek v rámci celního kodexu Unie nebo aktualizace pracovního programu pro celní kodex Unie.

Zmírňující opatření
O rizicích byla podána zpráva v rámci GŘ TAXUD.

6. ZÁVĚRY

Hlavní úkony ve vývoji systému IGC provedené v období, jehož se týká tato třetí zpráva o pokroku, lze shrnout takto:

* První verze balíčku modelů obchodního procesu pro systém ICG je hotova a přezkoumána členskými státy. V průběhu fáze vývoje bude zapotřebí provést další aktualizace modelů obchodního procesu.

* Byl dokončen akceptační dokument popisující zkušební scénáře, které definují testovací kroky pro ověření všech obchodních a funkčních požadavků, a zajišťující jejich provedení systémem. Následně byly vytvořeny uživatelské příběhy a ty byly následně uspořádány v souladu s akceptačním dokumentem.

* Prvky systému byly rozděleny do různých kategorií a odpovídajícím způsobem vyznačeny v příslušném plánování (viz tabulka 1: Rámcový přehled cílových dostupností).

* Byl zahájen vývoj systému ICG s cílem připojit zhruba ve 4. čtvrtletí 2022 zúčastněné strany a získat zpětnou vazbu. A k vidění jsou již první základní výsledky. V průběhu vývojového cyklu proto probíhají pravidelné ukázky pro GŘ TAXUD, zatímco členské státy se zapojí, jakmile bude k dispozici zkušební verze.

* Úzká spolupráce se členy projektové skupiny pro „digitalizaci kulturních statků“ umožnila posun v technických činnostech.

Komise zatím plní své závazky včas. Potenciální rizika zpoždění realizace systému ICG ve stanovené lhůtě byla zjištěna pouze v souvislosti s celkovými prioritami rozvoje celních IT, a

zejména IT systémů celního kodexu Unie. Krize v oblasti veřejného zdraví způsobená pandemií COVID-19 ovlivnila pokrok v rámci projektu ICG jen nepatrnou měrou.

PŘÍLOHA I: VÍCELETÉ STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ

MASP-C zajišťuje efektivní a konzistentní řízení IT projektů stanovením strategického rámce i milníků v rámci zákonných lhůt stanovených právními předpisy. V konečné fázi je schválen členskými státy ve skupině pro celní politiku na základě poradenství poskytnutého koordinační skupinou pro elektronické celnictví a na základě konzultací se zástupci obchodu v rámci kontaktní skupiny pro obchod.
Plánování elektronického systému bylo projednáno a schváleno členskými státy a je podrobně popsáno v listu 1.18 MASP-C rev. 2019.

Tabulka 1 uvedená níže obsahuje výňatek z plánování projektu týkajícího se dovozu kulturních statků z MASP-C rev. 2019, list 1.18.

Tabulka 1 – Výňatek z MASP-C rev. 2019, list 1.18		
	Milníky	*Předpokládaný termín dokončení*
1	Obchodní analýza a obchodní modelování	
	– Dokument obchodního modelu	4. čtvrtletí 2020
	– Úroveň 3 (modely obchodního procesu požadavků uživatelů)	1. čtvrtletí 2022
	– Úroveň 4 (podrobné modely obchodního procesu funkčních požadavků)	1. čtvrtletí 2022
2	Ustanovení právních předpisů	
	– Stávající přijatá ustanovení*	2. čtvrtletí 2019
	– Budoucí přijatá ustanovení**	2. čtvrtletí 2021
3	Fáze zahájení projektu	
	– Koncepční dokument	2. čtvrtletí 2021
	– Rozhodnutí PRO	2. čtvrtletí 2021
4	IT projekt	
	– Specifikace aplikací a služeb	2. čtvrtletí 2023
	– Technické specifikace systému	2. čtvrtletí 2023
	Fáze výstavby	
	– Provedení centrálních služeb	3. čtvrtletí 2024
	– Začlenění služby do vnitrostátních systémů	neuvedeno
	– Vnitrostátní provedení	neuvedeno
	Přechodová fáze	
	– Zavedení a rozšíření	4. čtvrtletí 2024
	– Posouzení shody	2. čtvrtletí 2025
5	Provoz	
	– Komise, správy členských států a obchodníci	2. čtvrtletí 2025
	– Země mimo EU a obchodníci ze třetích zemí (v případě potřeby)	neuvedeno
6	Podpora provádění (školení a komunikace)	
	– Centrálně vyvinuté školení a komunikace	4. čtvrtletí 2024
	– Vnitrostátní školení a komunikace	4. čtvrtletí 2024

*Stávajícími ustanoveními se rozumí nařízení (EU) 2019/880.
**Budoucími ustanoveními se rozumí prováděcí ustanovení, která mají být přijata podle nařízení (EU) 2019/880.

Tabulka 2 uvádí výňatek z projektu EU CSW-CERTEX se zaměřením na složku 2 projektu EU CSW-CERTEX propojující systém ICG.

Tabulka 2 – Výňatek z MASP-C rev. 2019, list 1.13 – složka 2 „EU CSW- CERTEX“		
	Milníky	*Předpokládaný termín dokončení*
1	Obchodní analýza a obchodní modelování	
	– Dokument obchodního modelu	1. čtvrtletí 2017
	– Příloha k obchodnímu modelu	2. čtvrtletí 2023
	– Úroveň 3 (modely obchodního procesu požadavků uživatelů)	1. čtvrtletí 2024
	– Úroveň 4 (podrobné modely obchodního procesu funkčních požadavků)	1. čtvrtletí 2024
2	Ustanovení právních předpisů	
	– Stávající přijatá ustanovení*	v platnosti
	– Budoucí přijatá ustanovení**	2021
3	Fáze zahájení projektu	
	– Koncepční dokument	3. čtvrtletí 2017
	– Příloha ke koncepčnímu dokumentu	3. čtvrtletí 2023
	– Rozhodnutí PRO	3. čtvrtletí 2023
4	IT projekt	
	– Specifikace aplikací a služeb	2. čtvrtletí 2024
	– Technické specifikace systému	2. čtvrtletí 2024
	Fáze výstavby	
	– Provedení centrálních služeb	3. čtvrtletí 2024
	– Začlenění služby do vnitrostátních systémů	od 4. čtvrtletí 2024
	– Vnitrostátní provedení	od 4. čtvrtletí 2024
	Přechodová fáze	
	– Zavedení a rozšíření	4. čtvrtletí 2024
	– Posouzení shody	od 1. čtvrtletí 2025
5	Provoz	
	– Komise, správy členských států a obchodníci (pozn.: jedná se o termín provozu platný pro Komisi, členské státy budou provádět posouzení shody od 2. čtvrtletí 2020)	2. čtvrtletí 2025
	– Země mimo EU a obchodníci ze třetích zemí (v případě potřeby)	neuvedeno
6	Podpora provádění (školení a komunikace)	
	– Centrálně vyvinuté školení a komunikace	neuvedeno
	– Vnitrostátní školení a komunikace	neuvedeno

*Stávajícími ustanoveními se rozumí nařízení (EU) 2019/880.
**Budoucími ustanoveními se rozumí prováděcí ustanovení, která mají být přijata podle nařízení (EU) 2019/880.

PŘÍLOHA II: HLAVNÍ FÁZE PROJEKTU A ČASOVÁ OSA KLÍČOVÝCH MILNÍKŮ

